Ч. 191. Львів, Четвер дня 26 серпня (7 вересня) 1899. Річник III.

Передплата
на »РУСЛАНА« виносить:
в Австриї:
на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . 3 р. ав.
на місяць . . . . 1 р. ав.
За границею:
на цілий рік . . 20 рублїв або 40 франків
на пів року . . 10 рублїв або 20 франків
Поодиноке число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о год. 6-ій пополудни.
Редакция, адміністрация і експедиция »Руслана« під ч. 5 **ул. Лїндого**. — Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по цїні 10 кр. від стрічки, а в »Надісланім« 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

У тому танцї два кінцї!

(△) З нагоди в'їзду Преосв. митрополита до Львова висловив орґан опозицийних народовців деякі такі погляди що до нашого народно-полїтичного житя, над котрими годить ся призадумати ся задля їх далекосяглої послїдовности.

Сей орґан вважає минувшими ті часи, коли »митрополитів уважали Русини (значить тепер вже не уважають) за своїх народних і полїтичних провідників і задля того »заяви нового митрополита, що він до справ полїтики мішатись не буде, принимає з щирим вдоволенєм«. По думцї сего орґану »найгорячійшим бажанєм (?!) руского народу (?) є, щоби рускі владики, єго церковні і духовні провідники, самі не тілько зрекли ся проводу в справах полїтики, але щоби навіть до неї не мішали ся«.

Сї погляди опозицийно-народовецкого орґану можуть в осьвітленю »современними огнями« видавати ся вельми поступовими і приманливими для декого, однак що найменьше мусимо сумнївати ся, чи они є поглядами і »найгорячійшим бажанєм руского народу«. Не тілько історичні відносини, але і сучасні обставини суперечать сим поглядам. Історичні відносини у руского народу (маємо тут головно на оцї частину єго в Галичинї) зложили ся так, що лишив ся сам пень єго, а парістки, які сей пень тепер випускає, не можуть заступити убутку тихмогутних вітий, які сей пень втратив наслїдком історичних відносин. Ся частина руского народу яку тут маємо на оцї, опинила ся наслїдком добре всїм відомих історичних подій під крилом Габсбурского орла і остає в звязи з Апостольским престолом і всякий незапоморочений Русин мусить признати, що як-раз сим подїям завдячуємо, що руский нарід в Галичинї зберіг не тілько свій обряд, свою руско-католицку церкву, але й свою народність, що руске слово мимо всяких більше аво меньше супротивних обставин у нас гомонить і в церкві і в школї, має вступ і в урядї і в прилюднім житю. Хто слїдить розвиток нашого народу від кінця XVIII. аж до кінця XIX. столїтя, мусить се хочби нехотя признати. А як раз протягом сего часу розвивала ся руско-католицка церква і єї величавий обряд та руска народність без тих верхів'їв, які пострадав пень руского народу. А хто-ж був представителем і природником заступником руского народу перед Короною і перед Апостольским престолом, як не єго владики, не митрополити і епископи?! Хто в тяжких обставинах ставав в оборонї прав і руско-католицкої Церкви і нашого обряду та руского народу, хто мав наслїдком свого високого достоїньства, з титулу тайного совітника Корони і Зверхника католицкої церкви висловлювати чувства, потреби і домаганя руского народу, як не єго владики? Вже-ж зрозуміє опозицийно-народовецкий орґан, що коли розходить ся о важні справи руского народу, тодї анї Корона анї Апостольский престол не звернуть ся анї до »Русской Рады« анї до »Народної Ради«, анї »Народної Волї«, а лише до руских владик, позаяк они є не лише церковними і духовними провідниками руского народу, як се в своїй великодушности зволив тепер признати сей орґан, але і провідниками в народних справах. Хоч, як по думцї сего орґану »скріпила ся руска інтелїґинция сьвітска« і нїбито »чим раз більше переймає полїтику в свої руки«, всеж таки руске духовеньство стане головним чинником в проводї руского народу, не лише в єго церковних і духовних потребах, але і в справах народно-полїтичних і економічних. Є неперечно з певного боку змаганя, перевести засаду, що »ksiądz dla ołtarza i brewiarza«, і відсунути сьвященьство від виконуваня горожаньских обовязків, які оно має наслїдком основних законів державних і се змаганє як раз східне з бажанєм опозицийно-народовского орґану, щоби »рускі владики самі не тілько зрекли ся проводу в справах полїтики, але щоби навіть до неї не мішали ся«.

А може нам на се скаже сей орґан: »Борони Боже! руске духовеньство мусить оставати провідником народу, брати участь в полїтицї, у всяких виборах ітд. ітд., а лише владики нехай до того не мішають ся«. Чи-ж можна подумати, щоби руско-католицкі сьвященики занимали ся руско-народними справами і полїтикою, забуваючи о тім, що они є сьвящениками, що они мають владику, котрому винні послух і проти котрого волї не можуть і не повинні виступати. А коли опозицийно-народовецкий орґан вимагає, щоби рускі владикі не мішали ся до полїтики, чиж послїдовність не наказує єму того самого домагати ся і від руского духовеньства? Се було би зовсїм послїдовно після социяльно-демократичної науки, але иньша річ, чи се бажанє вийшло би на добро руско-католицкої церкви і руской народности.

Тим отже опозицийно-народовский орґан, домагаючись, »щоби рускі владики самі не тільки зрекли ся проводу в справах полїтики, але щоби навіть до неї не мішали ся«, стає сам із собою в суперечности; бо дальше висловлює ріжні справи, про які рускі владики повинні би дбати і примічає, що »у всїх тих і подібних випадках ходить не о саму тілько народність, але також о оборону поваги церкви і обряду«, а дальше указуючи на »звісні арештованя руских сьвящеників в часї виборів«, домагає ся з тої нагоди також »енерґічної оборони поваги руского духовеньства«. Чи-ж в таких випадках не могли-б дотичні власти тої засади поставленої опозицийно-народовским орґаном для владик примінити до руского духовеньства і сказати — щоби рускі сьвященики, церковні і духовні провідники народу до полїтики навіть не мішали ся?! Орґан сей може й не подумав добре над тим, що

Омелько Цуциня.

Оповіданє

Олександра Катренка.

(1897 р.).

(Далї).

Обставини матеріяльні єго були такі, що власно єму й одягти ся сяк так до дїла, до безсорому перед людьми, було анї в віщо. Мав він у себе тільки одного сурдута з ясними ґудзиками, який був незмінною єму одежою і дома і на урядї і в гостях; був він у його один і празниковим і буденним. Старим він у його вже був, позалатуваним руками єго жінки, не помалу і калним.

Важко було Степанови Михайловичу жити. Треба-ж зауважити, що народив ся-ж він, ріс і сливе чверть життя людського прожив він у красних обставинах, у обставинах дукатного і поважного панства сїльського, хуторянського. Доля не по ступневі вела єго до життя працї важкої, не загортувала єго до стусанів своїх сьогосьвітнїх, але прямісїнько від солодкого перетирила єго до гіркого, та і покинула, залишила єго біля того без усякої своєї слїпої підпомоги.

Що, що на сьвітї, але дитинячі роки, взагалї молодість наша вся нїколи не забувають ся. Які-б вони не були у кого, чи лихі, чи солодкі, і як би їх хто, ось як на приклад Омелько, не бажав би був вигнати з своєї памятки, але нї, вони там у кождого, проти волї єго, живуть до віку кождого і кого дразнють собою, кого знесилюють, кого піддержують, підбадьорівають у життї, а кого то цїлкома навіть примушують животїти тими колишнїми гадками про себе. Ті згадки іноді обгортають де кого так, що, як сцїлюща та вода, лїчуть всї єго рани, вирази життєві сьогочасні, дають змогу не так то звертати на них увагу, а через те не так то і почувати їх.

До послїднїх людий належав і Степан Михайлович. Він жив минулим, не забуваючі єго анї на мить. Він утїшав ся, заспокоював ся ним. Не було-б у його минулого того у духовній підмозї єму, то сьогочасне єго власне давно вже задавило-б єго.

Він власно сьогочасним собою нехтував, але нехтування чужого, на яке він натикав ся що ступнї своєї життєвої, він не переносив. Єго те нехтуванє ображало до хорости і він всїєю мочею намагав ся тїкати від його, та далеко обходити єго.

От і тепер і зараз він би анї за віщо не пішов би до Омелька, тим більше до такого Омелька, якого він отто єго бачив. До Омелька розубраного, володаря власного дому на великій улицї Харкова. Тим більше, внаючі ще, що у його там хтось такі будуть, хтось такі, яких він і не знає хто, які хто єго знає й як подивлять ся ще на його, подивлять ся, тільки подивлять ся на ту єго задля його самого соромну одежу. Але та таємна обіцянка Омелькова зацїкавила єго, мало того що зацїкавила, вона єго підживила, вона зародила у його надїю до чогось гарного, вона притьмома примушувала єго забути все, затулити очі на все і неодмінно йти до Омелька, а там що буде, те й буде. Бажанє кращої долї життя він мав безмірне. Воно було самим найболячійшим місцем у всьому єму. Те краще життя він згодним був прийняти з рук кождого, хто-б він такий не був, нехай хоч Омелько, хоч ще і не в приклад над Омелька лихійша людина яка нехай би була. І панич пішов.

Камяний ледві не палац Омеляна Івано-

в тому танці два кінці, що єго засада є обосічним — мечем.

А на останку висказує сей орґан, що »митрополит буде мати нераз нагоду інформувати правительство о справах руского духовеньства і руского народу«, значить, нераз буде мусів доторкнути справ не лише церковних і духовних, але також національних і політичних. Такі випадки були вже і давнійше, було се й останнними часами, коли наші народно-культурні домаганя в соймі тоді доперва вінчали ся добрим успіхом, коли їх піддержали наші владики своєю повагою. А які-б се інформациї правительство або і Корона чи Апостольский престіл могли одержати від владик, колиб они зрекли ся проводу в справах політики і до неї навіть не мішали ся, як сего домагає ся опозицийно-народовский орґан, і колиб владики тим способом в сї справи не вглядали, ними не інтересували ся і тим способом і самі не мали про них свого погляду?!

З усего того виходить наглядно, що се нібито »найгорячійше бажанє руского народу, щоби рускі владики зрекли ся самі проводу в справах політики, і щоби навіть до неї не мішали ся«, є властиво лише бажанєм опозицийно-народовского орґану, що таке зреченє не лише не відповідало-б дальшому національно-політичиому і культурному розвиткови руского народу в тих обставинах, в яких він нині находить ся наслідком історичних подій, але що се в дальших наслідках вийшло би навіть на шкоду не лише для рускої народности, але й для руско-католоцкої Церкви і єї обряду. Рускі владики наслідком давної традициї і силою свого високого становища, зовсім відмінного від становища владики иньших католицких народів, не тільки не можуть зрікати ся проводу в справах народно-політичних, але противно їх обовязком є вести свою паству і справляти на праву дорогу не лише в церковних і духовних справах, але й в справах народно-політичних. Що нераз може лучало ся і деяким владикам робити похибки в тих справах, се річ природна, бо-ж они яко люди не можуть бути без похибок, але можуть їх уникнути вибором щирих руско-католицкій Церкві і народности рускій прихильних дорадників, а поставленє такої засади, яку проголосив опозицийно-народовский орґан, не має не тільки ніякої розумної основи, але є навіть шкідне.

З політичного поля.

Про нинішну ситуацию та поголоски з причини побуту бр. Хлюмецкого в Ішлю, краківский »Czas« подає такі виясненя: Зворот в напрямі давної коаліциї є прямо неможливим. Поминаємо чисто аритметичну квестию, хотяй докладне познакомленє зі складом теперішної палати доказує, що польско-католицко-ліберальна коаліция не представляє нині більше ніж 200 голосів, отже меньшість, а не більшість. Важнійше се, що до коаліциї кола польского, партиї католицко-людової та умірковaних решток лївиці, недостає не меньше, як двох перших чинників: кола та німецких католиків. Приклонників такої коаліциї є в колї польскім найвисше десятьох. Сей кружок зміцняє ся в поодиноких випадках приростом кількох членів кола польского, що бажають з иньших, ніж політичних причин, аби рада державна була стало згромаджена. За помочию »Słowa Polsk-ого« сї елементи підносять великий гамір, який, в дійсности не має жадного значіня. Великаньска більшість кола і опінії в краю є засадничо противна всілякій комбінациї політичній, якої вістрє було би звернене против Чехів. Події послідних шести літ, а в найбільшій степени істория послідних двох літ, викликали в краю велику і не повздержну еволюцию до консервативних традиций року великої революциї австрийскої: в часї сего піввіка край дозрів та споважнів і нині не може бути бесїди о побідї ліберального напряму, який в 1848 р. кинув нас в обнятя Німців та Мадярів против австрийских Славян. Поза сим загальним, глубоко сягаючим зворотом виказав досьвід, що в Австриї анї против Чехів, анї против Німців не можна рядити — а також, що не можна рядити з ческими Німцями, отже з одною з німецких фракций, щоби заразом не рядити против Чехів. Тому бути може, що теперішна більшість є слаба, не завсїгди дописує, що не достає їй карности та енерґії, нема проводу — але є се одинока, можлива більшість не лише математично, але і політично, одинока більшість, що не є цифровою утопією з одної сторони, а з другої сторони одинока, що в єї таборі є Австрия, яка відповідає найкрасше устроєви і натурі монархиї. Коло польске не піде на шлях коаліцийної політики, не підпирати ме правительство, що хотїло би рядити против Чехів і то без огляду на який небудь натиск. Окрім політичного інстинкту, який пливе з сеї загальної еволюциї умів в послідних пятьдесяти лїтах, окрім політичного досьвіду, опертого на противставлїню епоки Таафого пізнійшим нещасним експериментом, окрім зимної рахуби, опертої на сьвідомости, що нема иньшої більшости в теперішній палаті послів — самозаховуючий інстинкт вже не дозволить колу польскому такого звороту.

Петерсбурский »Kraj« довідує ся, що в наслідок старань куратора варшавского округа наукового, підпертих кн. Імеретиньским, наука польского язика в середних школах польских ґуберній має відбувати ся на польскій викладовій мові. До тепер мовою викладовою сеї науки була росийска. Заразом науку польскої мови обійме шкільний плян і она стане обовязковою. Є се новий крок росийского правительства до приборканя польского антаґонїзму против всему, що росийске. І справдї се нове розпорядженє викликало як найлїпше вражінє серед польскої праси.

З Берлїна наспіла сензацийна вість, що міністер внутрішних справ von Recke і міністер просьвіти Босе — пішли в сенатори. Зложенє міністерского портфелю є наслідком »антиканалової політики високих пруских урядників«. — Пруске правительство взяло ся остро до сих консервативних урядників, що в соймі виступали против правительственного предложеня в справі будови нових каналів. »Reichsanzeiger« оголосив правительственне розпорядженє до висших президентів, в котрім сказано було: не лиш висші політичні урядники, але також королївскі ляндрати суть покликані і обовязані підпирати і заступати звісні їм погляди правительства, улекшувати переведенє правительственної політики, головно в важних справах і ширити між населенєм зрозумінє тої політики, але під ніяким услівєм не мають права утруднювати правительственну акцию на підставі своїх личних поглядів. Розпорядженє кінчить ся словами: Віримо, що вистарчить звернути на се з цїлою рішучостию увагу політичних урядників і виказати надію, що в будучности не буде причин до зарядженя дальших средств. Колиж сему розпорядженю не повинувало ся кількох, як пр. Яґов, презес познаньскої реґенциї, др. Барт, ляндрат всхідно-познаньского округа, др. Вольф ляндрат могильницкого округа і др. — усунено їх за те із заниманих становиск. Тому, що згадані міністри на дотичній радї заявили ся против покараня сих урядників віднятєм їм уряду, дістали оба міністри димісию, и наслідком в дїлї внутрішних справ став бр. Райнбаґен, рядовий президент в Дісельдорфі, а для міністерства просьвіти Стут, президент Вестфалії.

Процес Драйфуса.

Передвчера по тайнім засїданю, на котрім офіцир артилєриї закінчив фахово поясненє бордера, переслухано яко сьвідка якесь темне індивідуум, якогось авантурника Чернуского. Що до особи сего сьвідка, доброго знакомого Don Кіхота Борепера, то доси ще не стверджено, хто він такій. Він сам доказує, що походить з старої сербскої родини королївскої, але мусїв з Сербії утїкати. Якійсь час служив в австрійскій армії, але в короткім часї взяв відпустку і в 1894 роцї приїхав до Франциї. Не меньше як цїлий єго родовід і цїле житє, фантастичні суть єго зізнаня.

Сьвідок зізнає, що у одного з дипльоматів бачив раз спис заграничних аґентів у Франциї і що в тім списї було імя Драйфуса. Один францускій офіцир сказав єму, що у Франциї можна все осягнути, коли хто добре заплатить і послугує ся жидами. В пару днів пізнійше сей офіцир нагло виїхав, а незадовго потім арештовано Драйфуса. Чернуский твердить, що все те оповів був офіцирови в міністерстві війни, котрий списав з ним протокол. На питанє Деманжа правительственний комісар заявив, що не інформував ся про національність сьвідка. Ляборі запротестував був, що комісар апелює до заграниці і спровадив сьвідка чужинця. Супротив того оборонцї також поставлять відповідне внесенє і зажадають, аби в дипльоматичній дорозї сконстатовано, чи, які і ким документи з Франциї видано заграниці. На дальші питаня Ляборіого Чернуский заявляє, що особу котра єго інформувала, може зрадити лиш на тайнім засїданю.

На вчерашнім засїданю заявив ґенерал Роже, що Естергази, по його думцї, був лише фіґурантом та доказує свою гадку поведенєм Естергазого зглядом ґенерального штабу. Ляборі питаєть ся на те: Коли Естергазе був фіґурантом перекупленим Драйфусом, то чому-ж ґенерал Цурлїнден яко міністер війни написав лист, в яким просить, аби поводжено ся людяно з Естергазим? Ґенерал Цурлїнден пояснює сей факт тим, що в слїдстві проти Естергазому суд був цїлко свобідний, не вязаний ніякими питанями диктованими міністерством. Знеохоченє до Естергазого звернене було по причинї листу який Естергази написав до президента Републїки, грозячи йому німецким цїсарем. Естергази однак — каже Цурлїнден оправдував ся в часї слїдства так, що я справдї просив аби поводжено ся з ним троха лагіднійше.

Допись.

(Паралєлька з руским язиком викладовим при ґімназиї в Станїславові).

Батьки зажадали в І. клясї станїславівскої ґімназиї рускої мови викладової і доручили Дирекциї слїдуючу заяву:

Сьвітла Дирекциє!

На основі закона краєвого з дня 22. червня 1867 р. Арт. V. нисше підписані родичі (взлгядно опікуни) учеників занисаних з новим роком шкільним 1899/900 до І. кл. ц. к. ґімназиї в Станїславові заявляють своє бажанє, аби для їх дїтий була в І. клясї ґімназияльній заведена мова викладова руска.

Тому, що бажанє таке має свою повну основу в покликанім законї краєвім, а дальше тому, що оно вповнї оправдане вимогами педаґоґічними, дидактичними і фреквенциєю молодїжи рускої, підписані переконані кріпко, що Сьвітла ц. к. Дирекция сесю заяву предложить безпроволочно своїй зверхній власти і зарядить, що треба.

Станїславів дня 31. серпня 1899 р.

30 підписів.

вича Цуцкова, він знайшов негайно. Швидко-ж в тому палаці межи де кількома иньчими він відшукав і роскішне помешканє самого господаря. Коли Степан Михайлович постав вже біля дверий Омелька Івановича, то тоді він трохи спинив ся.

— Чи йти, чи краще назад повернути ся?

Народило ся у голові у його миттєве питанє. Єго щось давило, пригнїчувало невимовно, але поруч, тієїж самої миті, спільно щось і підбадьорювало, сїлкома підштовхувало єго йти. Два почуття одно одному противні змагали ся в йому. Була мить, коли він ледві, ледві не повернув ся був вже назад, але рука єго наче сама собою, не питаючі ся єго, наче вона відризнила ся від його, від загалу всього свого, власно підняла ся і надавила біленьку плямку електричного дзвінка. Двері раптом відчинили ся і повертати ся назад, тїкати, не можно вже було. Степан Михайлович аж злякав ся від того, що він подзвонив. Він вже жалкував, що він прийшов. Єму було погано і на души і взагалї, важке щось наполягло на всього єго.

— Пожалуйте!

Промовила до його молоденька, чипурна і гарна покоївка Омеляна Івановича.

(Далї буде).

Рівночасно вислали они до Ради шкільної краєвої слїдуючу просьбу:

Висока ц. к. Радо Шкільна краєва!

На основі закона краєвого з дня 22 червня 1867. Арт. V. підписані батьки синів записаних з новим роком шкільним 1899/900 до I. кляси ц. к. висшої ґімназиї в Станїславові просять Високу ц. к. Раду шкільну краєву завести для тих учеників в I. клясї ґімназияльній викладову мову руску.

Наша просьба має своє оправданє не тілько в наведенім законї, котрий приписує, що краєва власть шкільна на жаданє батьків (взглядно опікунів) 25 учеників має завести в дотичній клясї середної школи викладову мову руску, але і вимоги педаґоґічні також промовляють по мисли нашої просьби.

Фреквенция промавляє не меньше за нашою просьбою: в остатних трех роках фреквенция молодежи руської при кінци року шкільного була ось така:

в р. шк.	1896/7	було їх	29	в I. клясї	
„ „	1897/8	„ „	43	„	„
„ „	1898/9	„ „	44	„	„

Сї числа з кінця року шкільного оправ у-ють в повні потребу рускої мови викладової.

Обмежуємось на ті найважнїйші причини нашої просьби, бо знаємо, що Висока Власть завсїгди готова оправдані бажаня сповнити і тому просимо:

Висока ц. к. Рада шкільна краєва волить ласкаво припоручити Дирекциї ц. к. ґімназиї в Станїславові завести безпроволочно в однім відділї I. кляси викладову мову руску.

Станїславів дня 31. серпня 1899.

30 підписів.

Не нове се бажанє. Давно вже давалась відчувати потреба не тілько руских паралельок, але постійно осібної рускої ґімназиї в Станїславові. Свого часу поставив навіть таке внесенє в соймі посол Вахнянин, однак звичайною тактикою сойму пішло оно до коша. Голоси про потребу рускої ґімназиї в Станїслявові появлялись від часу до часу в часописях. Тепер промовили ті, котрих голос в тій справі має найбільше значінє, тепер промовили ті, котрі мають за собою право (закон краєвий з 22. червня 1867 р. Арт. V.), а їх голос краєва рада шкільна мусить взяти під зрілу увагу на підставах справедливости і фактичної потреби.

Новинки.

— **Справа перемиской щадниці.** Перед судом присяжних в Перемишлї розпочала ся карна розправа проти Ґустава Аморта, бувшого касиєра перемиской щадниці. Акт обжаловаоя звучить як слїдує: 1) Ґустав Аморт від 1872—1892 в Перемишли на кілька наворотів забрав різні квити і цінні папері, находячі ся в резервовій касї щадниці, разом на 59.130 зр., чим допустив ся крадїжи, означеної в §. 171 з. к. — 2) В часї від р. 1897—1899 повірені єму, касиєрови, готівки і цінні папери вартости над 300 зр. собі присвоїв, а то: а) з книжочки Юлїї Дубаківної 1000 зр.; б) з переказу Вільгельма Ґавроньского 15 зр.; в) повірені єму контрольором каси Марковским заставні листи гал. банку краєвого вартости 4.930 зр. 49 кр.; г) повірену єму слюсарем Корницким квоту 840 зр. 10 кр.; д) виплачену на векслї Зісвайна готівку 1.300 зр. — чим допустив ся спроневіреня після §. 153 з. к. — 3) З початку марця с. р. з резервової каси щадниці потайно виняв свої кавцийні три облїґациї по 500 зр., чим допустив ся на шкоду щадниці обманьства з §. 197 з. к. — Справа спроневіреня сих гроший відбувала ся в сей спосіб, що директор Франковский віддавав єму ключі, аби замикав касу. Він справдї замикав її, але рівночасно отвирав дуже зручно. Таким чином господарував у нїй як сам хотїв. До шконтра зичив собі все цінні папери у знакомих і злодїйство укривало ся довгий час. Колиж дирекцию обняв др. Скурский, Аморт не мав вже приступу до каси і хоть довго фальшував викази до шконтрів, всеж таки справа мусїла видати ся в кінци.

— **Медаль за довгий вік.** Купець в Гамбурзї Бавер сьвяткував 2. с. м. сотні свої уродини і при тій нагодї дістав від цїсаря Вільгельма золотий королївский медаль.

— **Добрий війт.** В понедїлок прибуло до Львова 37 рекрутів до асентерунку з села Бутин, пов. жовківского. Прибули они тепер, понеже в той час, як відбувала ся бранка, панував в Бутинах страшенний тиф. Разом з ними приїхав сюди війт, що з громади взяв на дорогу для рекрутів 30 зр. До Львова заплатив дорогу, однак з поворотом не хотїв заплатити, і казав кождому самому дорогу платити. Однак Бутинцї мудрі люди, пішли до постерунку полїциї на двірци і полїция приневолила війта заплатити білєти. Ледви Бутини стратили одного доброго війта — Музику, а дістали вже другого не лїпшого.

— **Золото і нафта в Японії.** На однім острові на північ від Японії відкрито богаті копальні золота. Мешканцї Японії заголомшені горячкою золота кидають хати та родини, та йдуть на той остров. Японьскі часописї впевняють, що дотеперішні відкритя золота не є дуже поважні. Клїма того острова є дуже остра, бо він лежить цїлого пів року під снїгом та ледом. — Крім сього відкрили Японцї в окрузї Наґаока численні жерела нафти. Завязало ся вже яких чотириста товариств для експльоатациї, з яких двіста зачало вже свою роботу. Надїють ся, що небавом нафтовий король, американьский мілїярдер Рокефелоєр буде мати дуже поважних суперників в Японії.

— **Неможлива спека** панує в Новім Йорку. Випадки поражень від сонця числять ся на десятки. У найбільшій та найгарнїйшій реставрациї Вальдорф-Асторія, прибитий до муру афіш позваляє панам скидати сурдути при їдженю. Мешканцї Нового Йорку мають також від недавна лїтні городи, де шукають прохолоди. Так як зимові тамошні огороди огрівають ся, так лїтні знова прохолоджують ся при помочи скомплїкованих хемічних получень, які враз зі солею та ледом витворюють сталий подув сьвіжого повітря, яке можна уреґулювати до довільної температури.

— **Чума.** В Римі панує велике зворушенє по причинї вістий про чуму, які ширять ся у останнїх днях в полудневій Франциї. Деякі марсильскі дневники замістили навіть число випадків хороби. Сесї ложні вісти появили ся наперед в анґлїйских дневниках, що звичайно полюють на сензацию. З Неаполю та иньших місцевостий пишуть що стан здоровя мешканців на сьому півострові є цїлком вдоволяючий.

— **Розкопи.** При роботах коло присушованя баґна недалеко каналу Боттаро під Неаполем відкрито добре заховану старинну улицю. Найдено там також кілька артистично прикрашених архітектонїчних старинностий, а при входї до одних дверий найдено 11 людских кістяків, в поставі, з якої треба би догадувати ся, що сесї особи забито або удушено в часї утечі. Коло них стояв кіш зі срібними грішми та золотим нашийником. Після здогаду археольоґів відслонена тепер улиця вела колись до славної віллї патриціїв, яку відкрито перед кількома роками у сусїдній посїлости Депріско. Там також найдено скарб з Воскореалє, який в частинї закупив бр. Ротшільд.

— **Дорогі мухи.** В Петербурзї в мировім судї 30 ревіру відбула ся у сих днях цїкава розправа. В реставрациї Еґорова три гостї казали собі дати кільта фляшок пива. У однїй фляшцї найшли они чотири мухи злїплені в купі. Справа прийшла перед полїцию а потім станув перед судом директор бровару Дурдіо під закидом нечистого приряджуваня страв. Дурдію засуджено на підставі 116 арт. карного закона на 25 карбованцїв кари. Таким чином коштували єго мухи дуже дорого: по 6 карбованцїв та та 25 копійок штука.

— **Дрібні вісти.** В Угнові відбуде ся 19. с. м. вінчанє п. Івана Білика, професора ґімназ. з п-ою Марєю Несторовичівною. — Слїдуючий з'їзд археольоґічний відбуде ся в р 1902 в Харкові на Українї. — Вчера украли злодії п. І. К. з помешканя при ул. Личаківскій пять книжочок щадничих на загальну суму 6.400 зр. Злодїїв вже злапано. — Салю Народного Дому у Львові зачнуть з початком 1900 року віднавляти Послїдне відновленє було переведене ще в 1880 роцї. — Вчера покусав пес ученика ґімназияльного Абрагама Р., однак на щастє небув се пес скажений.

Телеґрами.

Відень, 6. вересня. Цїсар приняв вчера перед полуднем угорского президента мінїстрів Кольомана Шеля на довшій авдиєнциї.

Відень, 6. вересня. Угорский президент мінїстрів Кольоман Шель конферував довший час з ґр. Ґолуховским і ґр. Туном. Шель вертаєть нинї рано до Будапешту.

Реннес, 6. вересня. Ляборі вислав вчера до цїсаря Вільгельма і до короля Гумберта телеґрами аби позволили Шварцкопенови і Банїцардіому зложити сьвідоцтва в справі Драйфуса.

Відень, 6. вересня. Цїсар приняв вчера мінїстра просьвіти на півгодинній авдиєнциї.

МАЛИЙ ФЕЙЛЄТОН.

ГАРАСЬКО,
або талан і в неволї.

Повість в стихах

Михайла Макаровского.

Вісти про визвол.

(Далї.)

XXXI.

Ішли, ішли і при кінцї
Онап і море видно стало:
У кралї серце трепетало,
Заграла радість на лицї.
Гарасько-ж на колїна впав,
Бо там тонув і жив остав ся,
В неволю неборак попав ся,
Погорював і волен став.
Молив ся Богу, як умів, —
Пречисту славив і Миколу;
Пів сотнї риби й хлїба полу
Давна артіль, а сам говів.
А тут-то й берег; од пути
Під лугом стали отдихати,
Хто взявсь сьпівать, хто в карти грати,
Хто скот і вюки стерегти.
Одні варили на обід,
Другі гуляли, то купалить;
Московській справі дивувались
У поспіху Царських побід.
Та ще тому, що хресть чесний
В Онапі сяє, як сьвітило,
Горить ставник, курить кадило,
І новий дзвін, та й голосний,
Озвав ся в пущах і горах
Христовій Церкві на отраду,
А бусурманам на досаду,
На сльози, горе і на страх.

XXXII.

Як попоїв-же і спочив
Хазяїн толковитий, фока;
То одвязав ладун од трока,
Відро оливи наточив.
Пішов Онап, на церкву дав,
Молебень Миколаю правив,
Калїк, сиріток не оставив
І в тюрмах з ласки побував;
З знакомим панством нагулявсь,
Наняв судно, склада товари,
До милої огнянувсь пари
І словом батька обізвавсь:
»От-тут-то Госпідь, дїтки, вас,
Видимо милує, ратує,
І волю і покой дарує,
А там від мук і горя спас.
Уже Гараська оддїля
Од роду тільки Чорне-море;
Із дум його і страх і горе
Годима вибавить земля.
Та ну-ж молить ся та сїдать:
Вітрець попутний подихає,
І Бог і він нам помагає,
Де хочеш, незабаром стать.«
Сказавши, паруси підняв:
Суденце далї подаєть ся,
По морю як стріла несеть ся
А берег із очий пропав.

XXXIII.

Пливуть, пливуть; їм Спас годить,
Сьвята Пречиста помагає;
Підскочить хвиля, та й лягає;
Судно погоня не слїдить.
У боки взявшись, лоцман тне
Пісні; матроси веселять ся,
Над морем хмари не вертять ся,
Нї грім, нї буря не гуне;
Неначе спить і глиб і дно,
І там із верху риба грає;
Шумить скопа; шубовсь... хватає,
І в гору мчить якесь звено.
З боків гусий, уток стада:
Одні пливуть, другі лїтають;
Орлів заглядївши, тїкають
Куда їх страх жене, біда.
А далї, далї лебедї
Як снїгові гряди білїють,
Від ляку, так як ті, не млїють,
І сьміло миють ся в водї.
То все для моряка бредня,
Черкесонцї-ж всї штуки нові:
Вороча оченьки тернові,
Радїє, грієть ся що дня.

XXXIV.

Що день, то дальше подались;
Що час, то берег став їм близче;
І от кричить один парнище;
»Тепер, Гарасько не журись;
Бо з нами і з тобою Бог.
Не будем в морі утопати;
Виднїють ся церкви і хати:
Се город славний Таранрог.
От-тут-то оживем, і всї,
От-то, до пристанї прибудем,
Дорожний скрут, нудьгу забудем
І погуляєм на Русї.«

Пан Фока, хоть далеко був,
В каюті мудровавсь над счетом,
Втомив ся, окропив ся потом;
Но вийшов, на палубі став,
Дивив ся пильно, та дивив ся,
На небо глянув, охрестив ся,
Церквам видимим поклонив ся
Раз, другий, третий, і сказав:
»Е! справді близько Таганрог!
Спускайте-ж паруси, хлопята;
Стріляйте; хай звістить гармата,
Шо нас привів зза моря Бог.«
І тут до пристані судно
Мов громом тричі обізвалось,
Під берег з піснями примчалось,
І якір кинуло на дно. —

XXXV.

На другий день пішла кура:
То лікарі товар курили,
І моровицю заморили,
І вбили для себе бобра...
Грек Фока не страшивсь чуми,
Бояв ся тілько витребеньків;
Одмірить, зважить був раденький
І дать проценти із суми.
Попав ярлик, сунув в карман,
Став вигружать ріжки, оріхи,
Тюки, бочки, барила, міхи,
І перевозив в балаган.
Сходив в полицю, дав білєт,
Явив Гараська і дівчину;
Просив панів, щоб сиротину
За те, що змучив Баязет,
Мерщій порядком охрестить,
Та й другу ласку показати —
Єї з Гараськом повінчати,
І на господу одпустить.
А щоб поставить на своє,
То богатир не поскупив ся,
Під кого треба, підмостив ся,
Засипав тих, і сим дає.

(Далї буде.)

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від І-го мая 1899.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-европейского).

Поїзд посп.	Поїзд особ.	до Львова — приходить о годині	
	6·10		з Чернівців (Іцкан, Галацу), Станиславова
	6·50		з Брухович, від 7. мая до 10. вер. включно
	7·10		з Зимної-води » » »
	7·40		з Янова
	7·55		з Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия
	7·44		з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче
	8·05		» » на дв. головний
	8·15		з Сокаля, Рави рускої
1·30	9·00		з Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.
	11·15		з Ярослава і Любачова
1·50	11·55		з Іцкан, Черніців і Станиславова
	1·01		з Янова
	1·40		зі Сколього, Стрия, а з Лавочного тілько від 7. вер. до 15. пад. включно
2·20	5·15		з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.
2·35	5·40		» » » на дв. голов.
	5·55		з Сокаля, Белзця і Любачова
Ніч			
8·45	6·10		з Кракова (Відня) Самбора, Хирова
	6·20		з Іцкан, Сучави
			з Янова від 1. до 31. мая і від 16. до 30. вересня щоденно, а від 1. червня до 15. вересня тілько в неділї і сьвята
	7·58		
	8·15		з Брухович від 7. мая до 30. червня і від 16. серпня до 10. вересня вкл. щоденно
	8·14		з Брухович від 1. липня до 15. вересня щод.
	9·21		з Янова тілько від 1. черв. до 15. вер. вкл.
	9·55		з Кракова (Відня, Берлина), Сянока, Пешту
12·30	10·10		з Чернівців, Іцкан (Букарешту), Сучави
	10·08		з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.
	10·25		» » » на дв. голов.
	10·30		з Лавочного (Пешту) Хирова
	12·10		зі Сколього, Калуша
	3·05		з Підволочиск на дворець Підзамче
	3·30		» на дворець головний
2·16	6·00		з Кракова (Відня), Самбора, Сянока

Поїзд посп.	Поїзд особ.	зі Львова — відходить о годині	
	6·20		до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава
1·55	6·15		до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний
2·08	6·30		» » » дв. Підзамче
2·45	6·30		до Іцкан (Галацу, Ясс, Букарешту) Сучави
8·30	8·45		до Кракова (Відня, Варшави), Стружа
	9·10		до Сколього, до Лавочного (1. лип. до 12. вер.)
	9·25		до Янова
	9·35		до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підз.
	9·53		» » » дв. гол.
	10·10		до Белзця, Рави рускої, Сокаля і Любачова
	12·50		до Янова від 1. липня до 15. вересня вкл. тілько в неділї і сьвята
	2·15		до Брухович тілько від 1. липня до 10. вересня включно в неділї і сьвята
	9·45		до Іцкан (Ясс, Букарешту)
2·55	—		до Кракова (Відня) Хабівки ч. Ряшів
	3·05		до Стрия, Сколього від 1. мая до 30. вер.
	3·15		до Янова від 1. мая до 30. вересня вкл.
	3·20		до Зимної води тілько від 7. мая до 10. вер.
	3·26		до Брухович » » » »
	5·25		до Ярослава
Ніч			
	6·21		до Іцкан, Радовець, Кімполюнґа, Сучави
12·50	6·40		до Кракова (Відня) від 1. черв. до 15. вер.
	6·50		до Янова від 1. чер. до 15. вер. т. в дні б.
	7·00		до Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша
	7·10		до Сокаля і Рави рускої
	7·20		до Тернополя дворець головний
	7·42		» дворець Підзамче
	7·47		до Янова від 1. жовтня до 30. мая 1900
	8·35		» » » 1. до 31. мая і 16. до 30. ж. щод.
	9·10		» » » 1. чер. до 30. жов. в нед. і сьв.
2·36	10·40		до Іцкан (Ясс, Галацу), Сучави
	10·50		до Кракова (Відня, Варшави), Сянока
	11·10		до Підволочиск, Бродів дв. головний
	11·32		» » дв. Підзамче
	4·10		до Кракова (Відня, Берлина)
	5.50		до Брухович від 7. мая до 10. вересня

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано.
Час середно-европейский різнить ся від часу львівского о 36 мінут, а іменно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформацийне ц. к. зелїзниць держ. (Львів, ул. Красїцких ч. 5) удїляє пояснень в справахзе лізничих, продає білєти всякого рода і розклади їзди.

Рік заснованя 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНЄСТЕРЪ"

перше і одиноке руске Товариство асекурацийне, **припоручене** Всч. Духовеньству і всїм вірним Впреосв. Митроп. і Преосв. Еп. **Ординариятам всїх трех епархій**, обезпечає будинки, урядженє домашне, скот, господарскі знаряди, збіже в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках **против шкід огневих.**

Стан фондів ґваранцийних з днем 31-го грудня 1898 виносить:

Фонд резервовий	96.775 зр. 05 кр.	206.880 зр. 57 кр.
Резерва премій	64.263 „ 12 „	
Фонд основний	45.000 „ — „	
Резерва специяльна	842 „ 40 „	

Тарифи »Днєстра« дуже умірковані, услівя обезпечень користні, а шкоди ліквідують ся безпроволочно. До кінця 1898 року виносили виплачені **шкоди** 527.790 зр. 67 кр. **Поліси** »Днєстра« приймає **Банк краєвий при пожичках** гіпотечних.

На житє можна обезпечатись **через »Днєстеръ« в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові**, котре дає найкористнїйші услівя, представляє своїми фондами найбільшу ґваранцию і видає поліси і квіти в рускім язиці.

Товариство взаїмного кредиту »Днєстеръ«, стоваришенє з обмеженою порукою, удїляє **пожички** *за оплатою 5½% і 1% додатку на кошта адмінїстрацийні* за інтабуляциєю або порукою двох відповідних ручителїв, до сплати в ратах на 3 до 10 лїт і приймає вкладки до опроцентованя від **членів і третих осіб** по **4%**. Удїл членьский виносить 25 зр., вписове 1 зр. Членом бути і пожичку дістати може тілько член обезпечений в »Днєстрѣ«. Інформациї удїляє Дирекция листовно.

Зголошеня о удїленє аґенций в окрестностях **де нема** близько аґентів »Днєстра«, **приймає ся.**

Інформациї і посередництво до заключеня обезпечень житевих в найкористнїйших комбінациях.

Пожички для членів Тов. взаїм. обезп. і взаїм. кред. »Днєстеръ на 5½% і 1% додатку на кошта адм.

Львів, ринок ч. 10. (дім »Просьвіти«).

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовленя і посередничить в закупні:

Сьвітло церковне

впрост з фабрики Іа по 70 зр., IIа по 64 зр. за 100 кіл. loco фабрика.

Вино

в бочках о 135 лїтрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку loco місце продукциї.

Зі складів висилає: КАВУ по 5 кіл. посилках почт. в цїнї по: зр. 9·20, 10·20, 10·70, 11·20, а специяльність по 12·20 франко **ВИКО** в 5 кіл. барилках по зр. 3·—, 3·70, 4·10, 4·90 франко. — Иньші товари по умірених цїнах. 78—?

ЛЕВ ЛОПАТИНЬСКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ
Драма з галицкого еміґрацийного руху в 4. актах.
Цїна книжки брошурованої 35 кр.

СВЕКРУХА
комедия в 3. актах з сїльского житя.
Цїна книжки брошурованої 30 кр.

БЕАТА і ГАЛЬШКА
історична траґедиє в 5. актах — з другої половини XVI. віку.
Цїна книжки брошурованої 40 кр.

Конкурс на мужа
шутка в 5. актах з міского побуту.
Цїна книжки брошурованої 35 кр.

ЯБЛОЧНИКАР
комедия в І. актї опрацьована після нїмецкого.
Цїна книжки брошурованої 15 кр.

Сольо-терно
оповіданє з льотерийних пригод.
Цїна книжки 15 кр.

На почтову пересилку 5 кр.

У Львові набути можна в Ставропигійскій книгарнї.

Галицкий
КРЕДИТОВИЙ БАНК
принимає вкладки на
КНИЖОЧКИ
і опроцентовує їх по
4½% на рік.

Видає і відповідає за редакцию: **Лев Лопатиньский.**

З друкарнї В. А. Шийковского.